

Fókuszban a vízvisszatartás

Fotó: Tóth Gábor

Az aszályos időszakra készülvén mindenütt vizet tartunk vissza, ahol ez műszakilag lehetséges. Képünkön a tiszai árhullám apadó ágából február 28-án megkezdtuk - a Tiszaroffi árvízi tározó déli műtárgya Tiszabő felőli elzárótáblájának megnyitásával - a Góji-tói csatornahálózat és a tározó területén lévő anyagnyerőhelyek feltöltését. *(Részletek a 13. oldalon)*

Megkoszorúztuk a Tiszát

A Tisza élővilágának emléknapján, február elsején szervezett megemlékezést Szolnok önkormányzata a Tiszai hajósok terén. A folyót ért cianidszennyezés 24. évfordulója alkalmából tartott eseményen a vármege és a város vezető közéleti személyiségei jelenlétében, a KÖTIVIZIG nevében Fejes Lőrinc kiskörei szakaszmérnök idézte fel a havária napjait. A megemlékezés résztvevői az egyházi áldást követően a Tiszavirág hídról megkoszorúzták a Tiszát. **LZ**

Vezetői köszöntő

Téli árvizekből vízpótlás, korai Tisza-tavi nyári vízszint

A mögöttünk hagyott óév-újév téli hónapjai bővelkedtek árhullámokban, amelyek felülírták terveinket, mondhatni megtréfált bennünket a természet kiszámíthatatlansága.

Ahogy az már minden év szeptember végén lenni szokott, a tavaly is megállapodtunk a Tisza-tó hasznosítóival a 2023/24 évi téli vízszint mértékéről és az őszi leürítés kezdésének várható időpontjáról.

A menetrend el is készült, amiről tájékoztattuk az érdekeltek széles körét. A november eleji őszi leürítés végrehajtását azonban befolyásolta a Tisza folyó áradása, amit a vízgyűjtőre hullott jelentős mennyiségű csapadék okozott. A téli vízszint beállítása helyett Mikulással megérkezett az első árhullám, amit 2024. február végéig még hat követett. Az árhullámok csapadékból és hóolvadásból keletkeztek, a Közép-Tiszán I. és II. fokú árvízvédelmi készültségek követték egymást, 85 nap alatt 7 árhullám vonult le a folyón. Megjegyzem: ritkán, de előfordul a karácsonyi-újévi árvíz is, amire 2010, 2017 évek után 2023-ban harmadszor került sor az elmúlt negyedszázad alatt.

Az árhullámok rendszeres vízmennyiség mérésein (vízsebesség, vízhozam) túl, vízminőség mérések is történtek, amelyek kiterjedtek többek között a lebegtetett hordalék-tartalomra is. Az árhullám apadó ágán a 100 mg/liter alatti érték és további paraméterek kedvező alakulása is feltétele az öntözőcsatornák feltöltésének, továbbá vízpótlásra is alkalmas lehet a Tisza vize. Ezt a kedvező lehetőséget kihasználva nyitottuk meg a Tiszaroffi árapasztó tározó tiszabői, déli nagyműtárgyát, hogy szabályozott módon vizet vezessünk be a Velencei-tó nagyságú tározó területén lévő csatornába és két anyagnyerőhelybe. A művelet különlegességét az adta, hogy a három közép-tiszai tározó egyikénél sem épült tájgazdálkodásra alkalmas műtárgy, így az árvízi megnyitásra készült nagyműtárggyal kellett megoldani az érzékeny, finom működtetést. A nagyműtárgy három nyílását – a 2010. évi teljes nyitással (100-250 cm) ellentétben – mindössze 5-10 cm-re nyitottuk meg, így biztosítva a szabályozott vízpótlást és nyomon követve a víz útját a csatornahálózatban, figyelve annak telítettségére, hogy az ne veszélyeztesse előntéssel a szomszédos földterületeket. A vízpótlás 10 nap alatt történt, a műtárgy 4-6 óra/nap megnyitása mellett. A bevezetett vízmennyiség 202 438 m³ volt, amely a csatornahálózatban és a két anyagnyerőhelyben terült szét. A tározó területén gazdálkodók már várták és örültek a vízpótlásnak, hiszen egy éve megtapasztalták ennek jótékony területi hatását.

A márciusi nőnapra elmondhattuk, hogy a Tisza-tó 50 éves történetében a teljes téli időszakra vonatkozóan először nem volt téli vízszint, de az is először fordult elő, hogy idejekorán, március elejére már nyári vízszint volt a tóban.

Különleges évforduló van mögöttünk.

Még is csak Szent Péter a legnagyobb vízkormányzónk.

Fejes Lőrinc szakaszmérnök

VÍZTUDOMÁNY A Kiskörei hallépcső hatékonyságának vizsgálata

Az idén októberben lesz tíz éves a Kiskörei hallépcső, amit 2014-2015 között a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Halászati Kutatóintézete (NAIK-HAKI), illetve a SCIAP Kutatási-fejlesztési és Tanácsadó Kft. vizsgálta. 2016-tól ezt a feladatot a KÖTIVIZIG Regionális Laboratóriuma vette át, és jelenleg is folytatja. 2014-2022 között a felmérések időpontjai a halak vándorlási időszakaihoz lettek igazítva, melyek a következők: a tavaszi szaporodási vándorlás, a táplálkozási (kóborlási) vándorlás, és a telelőhelyre történő vándorlás.

A vizsgálatok során a kezdeti időszakban több eszközzel dolgoztunk. Kutatói elektromos halászgép, a NAIK-HAKI által a hallépcsőbe készített speciális műtárgyvasra illetve rákvasra. 2016-ot követően a műtárgyvasát alkalmazását azonban mellőznünk kellett, mivel a beleúszó halfajok jelentős mennyisége komoly sérüléseket szenvedett. Az elmúlt 8 évben a Kiskörei hallépcső területéről

41 halfajt sikerült kimutatni (1. táblázat), amely véleményünk szerint kiemelkedő eredmény. Az előkerült halfajok közül 1 a magyar bucó (*Zingel zingel*) fokozottan védett, 6 faj a kurta baing (*Leucaspius delineatus*), a sujtásos küsz (*Alburnoides bipunctatus*), a halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*) és a szélesdurbincs (*Gymnocephalus baloni*) védett, 12 faj az amur (*Ctenopharyngodon idella*), a razbóra (*Pseudorasbora parva*), az ezüstkárász (*Carassius gibelio*), a fehér busa (*Hypophthalmichthys molitrix*), a pettyes busa (*Hypophthalmichthys nobilis*), a barna törpeharcsa (*Ameiurus nebulosus*), a fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*), a naphal (*Lepomis gibbosus*), az amurgéb (*Perccottus glenii*), a folyami géb (*Neogobius fluviatilis*), a kaukázusi törpegéb (*Knipowitschia caucasica*) és a tarka géb (*Proterorhinus marmoratus*) pedig idegenhonos.

(Folytatás a 4. oldalon)

halfaj (magyar/latin)	Halfaunisztikai adatok a Kiskörei hallépcsőből						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
2. vörösszárnýú keszeg (<i>Scardinius erythrophthalmus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
3. amur (<i>Ctenopharyngodon idella</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
4. jászkeszeg (<i>Leuciscus idus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
5. balin (<i>Aspius aspius</i>)	•	•	•	•	•	•	•
6. kurta baing (<i>Leucaspius delineatus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
7. domolykó (<i>Leuciscus cephalus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
8. szélhajtó küsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
9. sujtásos küsz (<i>Alburnoides bipunctatus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
10. karikakeszeg (<i>Blicca bjoerkna</i>)	•	•	•	•	•	•	•
11. dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	•	•	•	•	•	•	•
12. laposkeszeg (<i>Ballerus ballerus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
13. bagolykeszeg (<i>Ballerus sapa</i>)	•	•	•	•	•	•	•
14. garda (<i>Pelecus cultratus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
15. paduc (<i>Chondrostoma nasus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
16. compó (<i>Tinca tinca</i>)	•	•	•	•	•	•	•
17. márna (<i>Barbus barbus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
18. halványfoltú küllő (<i>Romanogobio vladykovi</i>)	•	•	•	•	•	•	•
19. razbóra (<i>Pseudorasbora parva</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
20. szivárványos ökle (<i>Rhodeus amarus</i>)	•	•	•	•	•	•	•
21. ezüstkárász (<i>Carassius gibelio</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
22. ponty (<i>Cyprinus carpio</i>)	•	•	•	•	•	•	•
23. fehér busa (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
24. pettyes busa (<i>Hypophthalmichthys nobilis</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
25. vágócsík (<i>Cobitis elongatoides</i>)	•	•	•	•	•	•	•
26. barna törpeharcsa (<i>Ameiurus nebulosus</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
27. fekete törpeharcsa (<i>Ameiurus melas</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
28. harcsa (<i>Silurus glanis</i>)	•	•	•	•	•	•	•
29. csuka (<i>Esox lucius</i>)	•	•	•	•	•	•	•
30. menyhal (<i>Lota lota</i>)	•	•	•	•	•	•	•
31. naphal (<i>Lepomis gibbosus</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
32. sügér (<i>Perca fluviatilis</i>)	•	•	•	•	•	•	•
33. vágódurbincs (<i>Gymnocephalus cernua</i>)	•	•	•	•	•	•	•
34. szélesdurbincs (<i>Gymnocephalus baloni</i>)	•	•	•	•	•	•	•
35. fogassüllő (<i>Sander lucioperca</i>)	•	•	•	•	•	•	•
36. kősüllő (<i>Sander volgensis</i>)	•	•	•	•	•	•	•
37. magyar bucó (<i>Zingel zingel</i>)	•	•	•	•	•	•	•
38. amurgéb (<i>Perccottus glenii</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
39. folyami géb (<i>Neogobius fluviatilis</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
40. kaukázusi törpegéb (<i>Knipowitschia caucasica</i>)*	•	•	•	•	•	•	•
41. tarka géb (<i>Proterorhinus semilunaris</i>)*	•	•	•	•	•	•	•

1. Táblázatunkban vastag aláhúzott betűtípussal a fokozottan védett, vastag betűtípussal a védett, *-gal az idegenhonos fajokat jelöltük.

A tavaszi (szaporodási vándorlás) időszakában rendszerint olyan időpontot választottunk amikor a Tiszán árhullám vonult végig. Ezekben az időszakokban a hallépcső teljes területe megtelik azokkal a halfajokkal amelyek a számukra alkalmas ívóterületekre igyekeznek eljutni, vagy éppen a hallépcsőt választják ívóhelynek. A sok éves vizsgálatok alapján azt állapítottuk meg, hogy a különböző vízáramlási preferenciájú halfajok, a nyári időszakban (stagnofil, euritop, reofil) eltérő arányban vannak jelen a hallépcső különböző pontjain (Kovács & Sólyom 2018). A középső és alsó pihenőben sokkal inkább a stagnofil fajok mint pl. a csuka (*Esox lucius*) vagy a vörösszárnyú keszeg (*Scardinius erythrophthalmus*) egyedei a jellemzőek, míg a bukóélek és a gyorsabb folyású kövezett szakaszokon a reofil fajok, mint pl. a paduc (*Chondrostoma nasus*) és a márna (*Barbus barbus*). A téli időszakra a hallépcső területén a Tisza-tó vízszint csökkenésének megfelelően a vízszint a csatornában is lecsökken. Ebben az időszakban halakat már csupán a felső, középső és alsó pihenőben lehet kimutatni. Véleményünk szerint, ezek a zömében busákból és apró testű keszegfajokból álló özetömörült halrajok a hallépcső területén telelnek át.

Mindezekből jól látszik, hogy a halak az eltelt évek alatt, a Kiskörei hallépcsőt teljesen birtokba vették.

Fontos tapasztalat, hogy hallépcsőbe vezető, a Téli-kikötő felől nyíló felső rávezető csatornából az elmúlt évek alatt, az ökológiai folyosóban tapasztalható halbőség ellenére csak csekély mértékben sikerült halat kimutatni. Ez egy meglehetősen „furcsa” tapasztalat volt, annak a tudatában, hogy napközben a kémlelőablakokban folyamatosan megfigyelhetőek voltak a kisebb-nagyobb testű halfajok, és az év szinte minden időszakában, a területen tartózkodó hatalmas mennyiségű és nagytestű busák. Továbbá fontos kiemelni, ha a hosszabb ideig figyeljük meg a kémlelő ablakokat, feltűnhet, hogy a halak oda-vissza mozognak. Tehát beúsznak a műtárgyban kialakított „alagútba” de onnan egy rövid idő elteltével vissza is jönnek.

A korábbi eredmények figyelembevételével az alábbi kérdésekre kerestünk válaszokat:

- Képesek-e a halak átjutni a felső pihenőtől a rávezető csatorna területére?

- Hogyan hatnak a környezeti háttérváltozók a területen vonuló halfajokra?

- Mennyi busa halad át a hallépcső irányából a Tisza-tó irányába?

Vizsgálatainkat 2022. május 18-19., június 9-10., augusztus 4-5. és szeptember 22-23. között végeztük. A felmérések helyszínét a hallépcső felső rávezető csatornája és a kétosztatú bújtató műtárgyba beépített kémlelő ablakok képezték. Annak érdekében, hogy a feltett kérdéseinkre minél pontosabb választ kapjunk, több egymástól eltérő módon működő mintavételi módszert alkalmaztunk.

A kémlelő ablakot a helyszínre érkezés idejétől kezdve, egészen sötétedésig 3x30percig, majd sötétedés után szintén 3x30 percig megfigyeltük. A vizsgálat során rögzítettük a látott halfajok, továbbá a legnagyobb egyedszámban jelenlévőket kiemeltük.

A hallépcső 170 méter hosszú rávezető csatornájába két féle passzív eszközt helyeztünk el 12 órás expozícióval.. A jobb és bal part mentén, 5-5 db egyenként 10 mm szembőségű rugós rákvarsákat helyeztünk ki egyenletesen a rávezető csatorna teljes szakaszán. A csatorna középső szakaszának a jobb partjától kiindulva, 18 db egyenként 20 mm szembőségű, törpeharcsa gyérítések során alkalmazott, egymásba kötött varsákat helyeztünk el, úgy hogy azok a teljes meder keresztmetszélyt lefedjék egészen a bal partig.

(Folytatás az 5. oldalon)

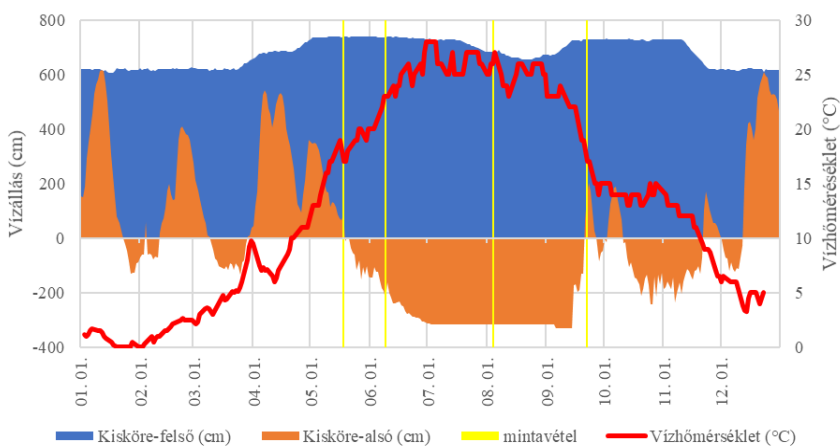
A kihelyezett halászeszközöket minden esetben a mederfenéig le-súlyoztuk. A varsákat minden alkalommal napnyugta előtt helyeztük ki és csak a reggeli órákban szedtük fel.

A passzív halász eszközök mellett, elektromos halászgéppel történő vizsgálatokat is végeztünk. A mintavételek egy alkalommal nappali időszakban, egy alkalommal pedig éjszaka történtek meg a rávezetőcsatorna teljes hosszában, a jobb és bal parton egyaránt. A vizsgálathoz egy SAMUS 725 MS típusú elektromos halászgépet alkalmaztunk.

A halakat az azonosítást követően sértetlenül visszaengedtük az élőhelyükre. A nevezéktannál Harka & Wilhelm 2017-es munkáját vettük alapul.

Eredményeinket táblázatban rögzítettük és a Binárismátrix (jelenlét-hiány) segítségével értékeltük. Adatainkat kiegészítettük a Kisköre-alsón és Kisköre-felsőn mért éves vízállással (cm), a 2022-es teljes évet lefedve, és a Kiskörei laboratórium

2. ábra Kisköre-felsőn és alsón mért vízállási adatok (cm), Kisköre-alsón mért vízhőmérsékleti (°C) adatok

által napi szinten ellenőrzött elfolyó Tisza-tavi víz hőmérsékletével (°C)(2. ábra) .

Eredmények

Május 18-19.

Az első mintavételt egy árhullám levonulása után hajtottuk végre. A Kisköre-felsőn mért vízállás május 18-án 740 cm, 19-én 739 cm volt. Az alvízen 18-án 88 cm, 19-én -10 cm. A Kisköre-alsón mért vízhőmérséklet 17 fok volt. A 12 órás mintavétel során összesen 15 halfajt sikerült kimutatnunk (2. táblázat). **(Folytatás a 6. oldalon)**

2. táblázat: A májusi felmérés során kimutatott halfajok

Halfajok (magyar/latin)	Kémlelő ablak	Elektromos halászgép		Varsa	
		nappal	éjjel		nappal
1. bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	nem	nem	0	0	1
2. vörösszárnyú keszeg (<i>Scardinius erythrophthalmus</i>)	nem	nem	1	0	0
3. balin (<i>Aspius aspius</i>)	nem	nem	2	0	0
4. szélhajtó küsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	igen	nem	3	17	0
5. karikakeszeg (<i>Blicca bjoerkna</i>)	igen	nem	0	3	9
6. dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	igen	nem	0	9	0
7. laposkeszeg (<i>Ballerus ballerus</i>)	igen	nem	0	0	0
8. bagolykeszeg (<i>Ballerus sapa</i>)	igen	nem	0	0	0
9. ezüstkárász (<i>Carassius gibelio</i>)*	nem	nem	1	0	0
10. ponty (<i>Cyprinus carpio</i>)	igen	nem	1	0	0
11. fehér busa (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>)*	igen	nem	0	0	0
12. fekete törpeharcsa (<i>Ameiurus melas</i>)*	nem	nem	0	1	3
13. harcsa (<i>Silurus glanis</i>)	igen	nem	0	1	0
14. fogassüllő (<i>Sander lucioperca</i>)	igen	nem	0	2	2
15. kősüllő (<i>Sander volgensis</i>)	nem	nem	0	0	1

Jelmagyarázat: igen= kémlelő ablakban észlelt, nem= kémlelő ablakban nem észlelt, *=tájidegen fajokat jelöltük

A nappali időszakban, az ablakos megfigyelések során összesen 9 halfaj jelenlétét tudtuk igazolni. Az észlelt halfajok közül a karikakeszeg (*Blicca bjoerkna*), a dévérkeszeg (*Abramis brama*), a fehér busa (*Hypophthalmichthys molitrix*), a laposkeszeg (*Ballerus ballerus*) és a bagolykeszeg (*Blicca bjoerkna*) voltak a legnagyobb egyedszámokban. A rávezető csatornán, elektromos halászgéppel a nappali időszakban mindösszesen 5 halfajt sikerült kimutatnunk, ám ezeket is csak alacsony egyedszámokban. A kifogott halfajok közül két faj, a szélhajtó küsz (*Alburnus alburnus*) és a ponty (*Cyprinus carpio*) voltak azok, melyeket a nappali időszakban, az ablakban is megfigyeltünk.

Az éjszakai megfigyelés során a kémlelőablak területén halak jelenlétét nem tudtuk igazolni. Az éjszaka elvégzett elektromos halászgépes felmérés során 6 halfaj, a szélhajtó küsz (*Alburnus alburnus*), a fogassüllő (*Sander lucioperca*), a harcsa (*Silurus glanis*), a karikakeszeg (*Blicca bjoerkna*), a dévérkeszeg (*Abramis brama*) és a fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*) jelenlétét igazoltuk.

Az éjszakára kihelyezett varsákkal összesen 5 halfajt mutattunk ki. A fogassüllő (*Sander lucioperca*), a karikakeszeg (*Blicca bjoerkna*) és a kőszüllő (*Sander volgensis*) a keresztbe lefektetett varsák, felváz felé irányuló részeiben voltak. Ebből arra következtetünk, hogy az éjszaka folyamán a nappali időszakban megfigyelt halak, sikeresen átjutottak a hallépcső kétosztatú bújtató műtárgyán a rávezető csatorna területére, melyet a nappali megfigyelés és az éjszaka elvégzett elektromos halászgépes felmérés eredményei is alátámasztanak.

Június 9-10.

A második mintavétel időpontjában a Kisköre-felsőn mért vízállás június 9-én 738 cm, 10-én 739 cm volt. A Kisköre-alsón mért vízállás 9-én - 221 cm, 10-én -162 cm volt. A tározó elfolyó vízének hőmérséklete az alvízen 23°C volt (2. ábra).

A 12 órás felmérés során összesen 18 halfajt sikerült kimutatnunk (3. táblázat).

(Folytatás a 7. oldalon)

3. táblázat: A júniusi felmérés során kimutatott halfajok

	Halfajok (magyar/latin)	Kémlelő ablak		Elektromos halászgép		Varsa
		nappal	éjjel	nappal	éjjel	
1.	bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	igen	nem	10	14	0
2.	amur (<i>Ctenopharyngodon idella</i>)	nem	nem	0	0	0
4.	balin (<i>Aspius aspius</i>)	igen	nem	0	1	0
5.	szélhajtó küsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	igen	nem	12	25	0
6.	karikakeszeg (<i>Blicca bjoerkna</i>)	igen	nem	4	4	3
7.	dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	igen	nem	0	3	0
8.	laposkeszeg (<i>Ballerus ballerus</i>)	igen	nem	0	0	1
9.	paduc (<i>Chondrostoma nasus</i>)	igen	nem	0	0	0
10.	ponty (<i>Cyprinus carpio</i>)	igen	nem	1	0	0
11.	fehér busa (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>)*	igen	nem	0	0	0
12.	fekete törpeharcsa (<i>Ameiurus melas</i>)*	nem	nem	0	0	2
13.	harcsa (<i>Silurus glanis</i>)	igen	igen	1	1	1
14.	naphal (<i>Lepomis gibbosus</i>)*	nem	nem	0	1	0
15.	sügér (<i>Perca fluviatilis</i>)	nem	nem	0	2	1
16.	vágódurbincs (<i>Gymnocephalus cernua</i>)	nem	nem	0	0	2
17.	fogassüllő (<i>Sander lucioperca</i>)	igen	igen	2	3	3
18.	follyami géb (<i>Neogobius fluviatilis</i>)*	nem	nem	0	0	1

Jelmagyarázat: igen= kémlelő ablakban észlelt, nem= kémlelő ablakban nem észlelt, *=tájidegen fajok

A nappali ablakos megfigyelések alatt összesen 11 halfaj jelenlétét igazoltuk, melyek közül ki kell emelni a karikakeszeget (*Blicca bjoerkna*), a dévérkeszeget (*Abramis brama*), a fehér busát (*Hypophthalmichthys molitrix*) és a laposkeszeget (*Ballerus ballerus*). Az éjszakai megfigyelés során a fogassüllő (*Sander lucioperca*) és a harcsa (*Silurus glanis*) 1-1 egyedét figyeltük meg.

A korábbi tapasztalatokkal ellentétben, a nappali időszakban elektromos halászgéppel 7 halfajt mutattunk ki, melyek közül a szélhajtó küsz (*Alburnus alburnus*), a fogassüllőt (*Sander lucioperca*), a harcsát (*Silurus glanis*), a karikakeszeget (*Blicca bjoerkna*) és a ponytot (*Cyprinus carpio*) az ablakban is megfigyelhetünk. Az éjszakai felmérés során már 11 halfajt mutattunk ki, melyek közül 2 faj a dévérkeszeg (*Abramis brama*) és a balin (*Aspius aspius*) a nappali órákban a kémlelőablakban megfigyelhető volt, de csak az éjszakai időszakban tudtuk kimutatni a rávezető csatornából. Az éjszakára kihelyezett varsákkal összesen 8 halfajt mutattunk ki. A fogási eredményekből ki kell emelni a laposkeszeget (*Ballerus ballerus*), mivel az egyik terelőszárnyas varsa felvizi irányába fogó részéből került elő a többi halfajjal együtt.

Augusztus 4-5.

A 2022-es év a korábbi évekhez képest extrém

aszályosnak számított. A felmérésünk időpontjában a Kisköre-felsőn mért vízállás 684 cm, ami 54 cm-rel alacsonyabb a megszokott nyári vízszinttől. A Kisköre-alsón mért vízállás -318 cm, az alvíz hőmérséklete pedig 27°C volt, ami szokatlanul magasnak tekinthető. A halászat során mindössze 12 halfaj jelenlétét mutattuk ki. (4. táblázat) A szokatlanul alacsony vízállás és a mellé társuló magas vízhőmérsékelt, a hallépcső halfaunáján is megmutatkozott. A legnagyobb egyedszámban az invazív amur (*Ctenopharyngodon idella*), fehér busa (*Hypophthalmichthys molitrix*), pettyes busa (*Hypophthalmichthys nobilis*) és ezüstkárász (*Carassius gibelio*) volt megfigyelhető a kémlelő ablakban. Az éjszakai órákban csupán az amur és a szélhajtó küsz (*Alburnus alburnus*) pár egyede volt megfigyelhető.

Az elektromos halászgéppel végrehajtott nappali felmérés során összesen 7 halfajt sikerült kimutatnunk, melyek közül kiemelkedik a szélhajtó küsz (*Alburnus alburnus*) magas abundanciája. Az éjszakai felmérés során mindössze 2 halfajt a szélhajtó küsz és a dévérkeszeget (*Abramis brama*) fogtunk.

Az éjszakára kihelyezett varsákkal 2 halfajt, a dévérkeszeget és a harcsát (*Silurus glanis*) sikerült megfognunk.

(Folytatás a 8. oldalon)

4. táblázat: Az augusztusi felmérés során kimutatott halfajok

Halfajok (magyar/latin)	Kémlelő ablak		Elektromos halászgép		Varsa
	nappal	éjjel	nappal	éjjel	
1. bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	nem	nem	1	0	0
2. amur (<i>Ctenopharyngodon idella</i>)*	igen	igen	1	0	0
3. balin (<i>Aspius aspius</i>)	nem	nem	5	0	0
4. szélhajtó küsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	igen	igen	100	12	0
5. karikakeszeg (<i>Blicca bjoerkna</i>)	nem	nem	0	0	3
6. dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	nem	nem	3	7	0
7. paduc (<i>Chondrostoma nasus</i>)	nem	nem	1	0	0
8. ezüstkárász (<i>Carassius gibelio</i>)*	igen	nem	0	0	0
9. fehér busa (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>)*	igen	nem	0	0	0
10. pettyes busa (<i>Hypophthalmichthys nobilis</i>)*	igen	nem	0	0	0
11. harcsa (<i>Silurus glanis</i>)	nem	nem	0	0	1
12. csuka (<i>Esox lucius</i>)	nem	nem	1	0	0

Jelmagyarázat: igen= kémlelő ablakban észlelt, nem= kémlelő ablakban nem észlelt, *=tájidegen fajok

Szeptember 22-23.

Az utolsó mintavételi időszak alatt a Kisköre-felsőn mért vízállás 22-én 730 cm, 23-án 729 cm volt. A Kisköre-alsón mért vízállás 22-én 152 cm míg 23-án 203 cm. Az alvízen mért vízhőmérséklet 17 °C volt (2. ábra). A felmérés ideje alatt egy kisebb árhullám vonult le térségben. A halászati felmérés során összesen 18 halfajt sikerült kimutatnunk a hallépcső felső szakaszán (5. táblázat).

Az ablakos megfigyelések alkalmával, a nappali időszakban 8 halfajt rögzítettünk, melyek közül a szélhajtó küsz (*Alburnus alburnus*) és a dévérkeszeg (*Abramis brama*) egyedi voltak a legnagyobb gyakorisággal. Az éjszakai órákban 5 halfajt sikerült megfigyelni, azonban ezeknek is csupán néhány egyedét.

Az elektromos halászgéppel végrehajtott mintavételezések során a nappali időszakban 10 halfajt, az éjszaka során pedig 14 halfajt fogtunk. Eredményeink közül kiemelendő az éjszakai mintavétel alkalmával kimutatott fehér busa (*Hypophthalmichthys molitrix*), mivel ez volt az egyetlen alkalom, amikor a busa jelenlétét igazoltuk a csatornában annak ellenére, hogy a kémlelő ablaknál ez alkalommal egyetlen egyed sem észleltünk.

A kihelyezett varsákkal 6 halfajt sikerült kimutatnunk. A terelőszárnya varsákból a karikakeszeg (*Blicca bjoerkna*) a felvíz felé irányuló, a sügér (*Perca fluviatilis*) és a fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*) az alvív felé vezető ágában volt jelen.

A kapott eredmények háttérében a kora ősszel levonuló kismértékű árhullám állhat. A tapasztalatok alapján a levonuló árhullámok a tározótérből, a hallépcső irányába vezetik a területen tartózkodó halakat, melyet a kapott eredmények is alátámasztanak.

Az eltérő mintavételi módszerekkel összesen 27 halfajt sikerült kimutatni a területről.

Értékelés

(Folytatás a 9. oldalon)

5. táblázat: A szeptemberi felmérés során kimutatott halfajok

Halfajok (magyar/latin)	Kémlelő ablak		Elektromos halászgép		Varsa
	nappal	éjjel	nappal	éjjel	
1. bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	igen	igen	6	5	0
2. vörösszárnyú keszeg (<i>Scardinius erythrophthalmus</i>)	nem	nem	8	2	0
3. balin (<i>Aspius aspius</i>)	nem	nem	4	0	0
4. domolykó (<i>Leuciscus cephalus</i>)	igen	nem	0	0	0
5. szélhajtó küsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	igen	igen	100	100	0
6. karikakeszeg (<i>Blicca bjoerkna</i>)	nem	nem	0	2	5
7. dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	igen	igen	1	3	0
8. garda (<i>Pelecus cultratus</i>)	igen	nem	0	0	0
9. márna (<i>Barbus barbus</i>)	igen	nem	0	0	0
10. ponty (<i>Cyprinus carpio</i>)	nem	nem	0	3	0
11. fehér busa (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>)	nem	nem	0	1	0
12. fekete törpeharcsa (<i>Ameiurus melas</i>)	nem	nem	1	5	20
13. harcsa (<i>Silurus glanis</i>)	igen	igen	1	0	0
14. csuka (<i>Esox lucius</i>)	nem	nem	1	1	0
15. naphal (<i>Lepomis gibbosus</i>)	nem	nem	1	1	1
16. sügér (<i>Perca fluviatilis</i>)	nem	nem	0	1	5
17. vágódurbinca (<i>Gymnocephalus cernua</i>)	nem	nem	0	1	3
18. fogassüllő (<i>Sander lucioperca</i>)	igen	igen	4	20	1

Jelmagyarázat: igen= kémlelő ablakban észlelt, nem= kémlelő ablakban nem észlelt, *=tájidegen fajok

18.

A kémlelő ablakban, a nappali időszakban a szélhajtó kűsz (*Alburnus alburnus*), a fogassüllő (*Sander lucioperca*), a harcsa (*Silurus glanis*), a karika- (*Blicca bjoerkna*), a dévér- (*Abramis brama*), a lapos- (*Ballerus ballerus*) és bagolykeszeg (*Ballerus sapa*), illetve a fehér busa (*Hypophthalmichthys molitrix*) voltak azok a fajok, melyeket a legnagyobb egyedszámban és gyakoriságban meg tudtunk figyelni. Ezek mellett alacsonyabb gyakorisággal volt jelen a ponty (*Cyprinus carpio*), a balin (*Aspius aspius*), az amur (*Ctenopharingodon idella*), a paduc (*Chondrostoma nasus*), az ezüstkárász (*Carassius gibelio*), a pettyes busa (*Hypophthalmichthys nobilis*), a bodorka (*Rutilus rutilus*), a domolykó (*Leuciscus cephalus*), a garda (*Pelecus cultratus*) és a márna (*Barbus barbus*).

A nappali időszakban, elektromos halászgéppel elvégzett felmérések során továbbra is az volt a tapasztalat, hogy a rávezető csatorna területén a halak, az ablakban látottakhoz viszonyítva, csak alacsony számban vannak jelen. Ezek többnyire a szélhajtó kűsz, aprótestű dévérkeszeg, a balin és bodorka egyedi. Az éjszakai felmérések azonban ennek a fordított képét mutatták. A sötétség beálltával egyidejűleg a halak az ablak előtt szinte teljes mértékben eltűntek. A rávezető csatorna felső szakaszán elektromos halászgéppel és varrával is sikerült olyan méretű halfajokat kimutatnunk, amelyeket a nappali órákban megfigyel-

tünk. Ezek közül a legnagyobb egyedszámban, a karika- és dévérkeszeg, a fogassüllő és a harcsa volt jelen. Kis számban került elő a ponty, a balin és a bodorka. Érdemes kiemelni, hogy a vizsgálatok során, a nappali időszakban megfigyelt reofil fajok közül csupán a laposkeszege volt az, melyet az éjszakai órákban, a rávezető csatorna területéről, egy időszakban sikerült kimutatni.

A vizsgálati eredmények alapján azt lehet elmondani, hogy a nappali időszakban az ablaküveg és a rávezető csatorna közötti kétosztatú bujtató műtárgy 40 méteres szakaszán a hirtelen bekövetkező kontrasztváltozás (világosból hirtelen sötét lesz) miatt a halak nem képesek áthaladni. Ezt igazolja az a tény is, hogy csak a sötétedés után sikerült olyan méretű halfajokat kimutatni, melyeket a nappali időszakban megfigyeltünk. A másik észrevételünk, hogy a hallépcső kémlelőablak alatti szakasza egy erősen áramló, kövezett medrű élőhely, míg a felső rávezető csatornán a vízmozgás lelassul, az aljzat pedig földmederbe vált át. Ez egy olyan mértékű habitatváltozás, melyet az olyan reofil halfajok, mint a paduc, a márna vagy a domolykó nem kedvel. Annak érdekében, hogy a Kiskörei hallépcső még hatékonyabban hozzájáruljon a halak szabad vándorlásához, érdemes lenne a felső rávezető csatorna egyik partoldalát kikövezni.

Sólyom Norbert, Juhász Máté, Csépes Eduárd, Pál Gábor Károly

ISO 9001:2015 tanúsítvány újabb három évre

Igazgatóságunk 2006-ban vezette be az ISO 9001 minőségirányítás rendszerét, melyet kezdetben csak a vízrajzi tevékenységekre alkalmazta. 2009-től a vízkárelhárítással kapcsolatos feladataira is kiterjesztette a minőségirányítási rendszert, hogy igazolja környezete számára, hogy a tőle elvárt feladatokat szakszerűen és magas színvonalon végzi. 2017-től működik az ISO 50001 Energiairányítási Rendszer is melynek célja az energia hatékonyság és az energia teljesítmény növelése.

Az integrált rendszerünk tanúsítója az SGS Hungária Kft., aki minden év elején felülvizsgálati, illetve három évente megújító auditot végez. Ennek során megvizsgálják, hogy a szabványkövetelményeknek megfelelően működtetjük-e rendszereinket. Az SGS auditra idén március 4-6. között került sor, amely az ISO 9001 rendszer esetében megújító audit volt.

A 2024. évi megújító audit egy újabb mérföldkő a rendszereink fejlesztésében, mivel az ISO 9001 minőségirányítási rendszer új területtel, a vízhiány elleni védekezéssel egészült ki.

Az audit záróértekezletén az auditorok rendkívül elégedetten beszéltek a rendszereink működtetéséről és kollégáink felkészültségéről. Az integrált rendszer működtetésével kapcsolatban nem állapítottak meg nem megfelelést, így újabb három évre megkaptuk az ISO 9001:2015 tanúsítványt, immár a vízhiány elleni védekezési területtel kiegészítve.

Fejes Tóth Ernő

Év eleji ár- és belvízvédekezés a Közép-Tiszán

A 2024. év első januári árhullámát követően nem sokkal február első hetében újabb jelentős csapadékmennyiség hullott a Felső-Tisza vízgyűjtőjére, amelyhez az enyhe időjárás következtében hóolvadás is társult, így a Közép-Tiszán egy hosszan elhúzódó árhullám alakult ki. A KÖTIVIZIG működési területén található összes Tisza menti árvízvédelmi szakaszon szükségessé vált a készütségi fokozat elrendelése. Elsőként a Kiskörei vízlépcső duzzasztásának megszüntetését követően február 11-én 11 órától a 10.03. Doba-

Tiszaug február 26-án

Fotó: Farkas Gábor

-Kanyari és 10.07. Fegyvernek-Ledencei szakaszokon lépett életbe I. fokú árvízvédelmi készütség, majd a február 16-án 6 órától a 10.04. Kisköre-tározó menti és február 17-én 6 órától a 10.01. Lakitelek-Tószegi, 10.02. Szolnok-Újszász-Szórói, 10.05. Kunszentmárton-Nagyrévi, illetve a 10.06. Tiszaföldvár-Pityókai szakaszok is fokozatba léptek.

A további folyamatos áradás következtében február 19-én a Kisköre-alsónál a vízállás meghaladta a 700 cm-t ezért 9 órától a 10.03. és 10.07. szakaszokon II. fokra emelkedett a készütségi fokozat. Az árhullám február 24-én tetőzött Kisköre-alsónál 740 cm-es vízszinttel, majd az követő apadás miatt elsőként február 26-án 8 órától a 10.04. szakaszon szüntettük meg a készütségi fokozat, illetve 18 órával a 10.03. és 10.07. szakaszokon is mérsékeltük a készütséget. Végül március 2-án 6 órával a 10.01. Lakitelek - Tószegi, 10.02. Szolnok-Újszász-Szórói, 10.03. Doba-Kanyari, 10.07. Fegyvernek-Ledencei, 10.05. Kunszentmárton-Nagyrévi, illetve a 10.06. Tiszaföldvár-Pityókai szakaszokon is megszűnt az árvízvédelmi készütségi fokozat.

A 2023. novemberi és decemberi jelentős mennyiségű csapadék hatására a főbefogadókon több

árhullám vonult le, melynek következtében a főcsatornák torkolati zsilipeit zárni kellett. A főcsatornák vízszintje megemelkedett, így a szivattyútelepek üzemeltetése vált szükségessé. A vízgyűjtőre lehullott csapadék hatására a védekezés ideje alatt a főbefogadókon magas, jellemzően fokozati szintet megközelítő, vagy azt meghaladó vízállások alakultak ki, emiatt a torkolati zsilipek folyamatosan zárt állapotúak voltak. A készütségek az alábbiak szerint alakultak:

10.01 Tizsakécskei védelmi szakasz: 2024.01.03–03.13., 10.02 Ceglédi szakasz: 2023.12.15–12.23.; 2024.01.03 – 02.02., 10.03 Jászberényi szakasz: 2023.12.14–2024.01.15., 10.04 Kiskörei szakasz: 2023.12.04–2024.02.03.; 2024.02.09–03.12., 10.05 Jászkiséri szakasz: 2023.12.04 – 2024.03.11., 10.06 Kunhegyesi szakasz: 2023.12.04 – 2024.03.13., 10.07 Kisújszállási szakasz: 2023.12.01–2024.03.14., 10.08 Karcagi szakasz: 2023.12.01–2024.03.14., 10.09/A Törökszentmiklósi szakasz: 2023.11.10–2024.03.22., 10.09/B Cibakházi szakasz: 2023.11.14–2024.03.22., 10.10 Mezőtúri szakasz: 2023.12.05–2024.02.06.

A legnagyobb elöntést 2023. december 16-án regisztráltuk, 11210 ha, ebből Jász-Nagykunszolnok vármegye területén 6780 ha, Hevesben 4430 ha elöntés volt. A legnagyobb elöntés művelési ágak szerinti bontásban: vetés 4285 ha, szántó: 1960 ha, rét, legelő: 3405 ha, egyéb: 1560 ha. A védekezés ideje alatt összesen 58 millió m³ vizet emeltünk át. Egyszerre a legtöbb 48 szivattyútelep (2023.12.17-én) és 5 db hordozható szivattyú (2023.12.22-én) üzemelt.

Gál Gergely Szabolcs – Horváthné Gáspár Renáta

Víz világnap a béke jegyében

Igazgatóságunk a Magyar Hidrológiai Társaság Szolnoki Területi Szervezetével és a társvállalatokkal közösen idén is több programot szervezett a jeles nap apropóján.

Az ENSZ Közgyűlése 1993-ben határozott a víz világnapjának megtartásáról minden év március 22-én azzal a céllal, hogy felhívja a figyelmet a vízkészletek tisztaságának megőrzésére és fenntartható használatára. A világnapi események minden évben más-más aktuális témára fókuszálnak, az ez évi mottója: Víz a békéért.

A KÖTIVIZIG a Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) Szolnoki Területi Szervezetével és a társvállalatokkal együtt március 21-én rendezte meg a „Térségünk a Közép-Tisza” című, erdei sétával egybekötött vetélkedőt és akadályversenyt, amelyen 15 általános iskolai csapat mérte össze tudását és ügyességét. A megmérettetést az Alsó-Jászsági Petőfi Sándor Általános Iskola "Vízitündérek" elnevezésű csapata nyerte.

A víz világnapi képzőművészeti pályázatunkra 216 alkotás érkezett az óvodásoktól a középiskolásokig. A díjátadót március 22-én tartották a szolnoki Aba-Novák Agóra Kulturális Központban. Az eseményen a Hétszínvirág óvoda nagycsoportosainak víz tematikájú műsora után Rózsa Helga, az MHT területi titkára és Tóth Péter, igazgatóságunk vízrajzi osztályának vezetője mondott köszöntőt, majd a legjobb pályamunkák alkotóit díjazták. Végül a gyerekek és szülei megköszönhették a víz világnapi csokitortát.

Ezen kívül március 22-én kollégáink több oktatási intézménybe is ellátogattak, ahol rendhagyó természettudományos órákat tartottak vizeinkről, azok védelmének fontosságáról, valamint igazgatóságunk szerteágazó munkájáról. Szilágyi Annamária, az Árvízvédelmi és folyógazdálkodási osztály munkatársa a Szolnoki Szakképzési Centrum Kreatív Technikumának egyik 9. osztályának prezentált, míg Tóth Tamás mezőtúri szakaszmérnök az újszászi Vörösmarty Mihály Általános Iskola 5-6. és 7-8. diákjainak tartott előadást.

Laczi Zoltán

KÁRELHÁRÍTÁS Fellelegezhet a Közép-Tisza

Az elmúlt év végén, valamint a január-februárban levonult hét tiszai árhullám jelentős mennyiségű kommunális hulladékot terített szét a hullámtereken, halmozódott fel a partéleken és a vízínövényzeten. Igazgatóságunk ezért február 28-tól március 27-ig III. fokú vízminőségvédelmi kárelhárítás keretében igyekezett mentesíteni a szeméttől a Tisza folyó középső szakaszát és a Tisza-tavat.

Összesen 2348 - egyenként 160 literes - zsáknyi uszadékkal kevert kommunális hulladékot gyűjtöttek össze a kollégák a vízről és a partról egyaránt. Ez térfogatban kifejezve hozzávetőleg 235 köbméter jelent, ami négy szabványos, 40 láb hosszú hajókonténerbe férne bele. Ennek több, mint fele, 1345 zsáknyi a Tisza-tavat szennyezte, míg a Tisza folyót 1003 zsáknyi szeméttől szabadították meg.

A tapasztalatok szerint az összegyűjtött hulladék legnagyobb része (63-65 százaléka) egyéb műanyag volt, 22-23 százalékot tett ki az üveg aránya, 10-12 százalékot a műanyag-, 2-3 százalékot pedig a fém csomagolóanyag. A hatalmas "szeméthegy" így hulladéklerakóban végezte. Képeink a kárelhárítást örökítették meg. **Laczi Zoltán**

VÍZPÓTLÁS 300 millió köbméteres vízkészlettel várjuk a nyarat

A vízviasszatartás, vízpótlás igazgatóságunkon nem újkeletű téma, hanem évtizedekre visszanyúló – ha úgy tetszik – jó gyakorlat. A múlt év végén, idei év elején levonult árhullámok kiváló feltételeket teremtettek arra, hogy gravitációsan növeljük a vízkészletet, a felszínen és a felszín alatt egyaránt.

A KÖTIVIZIG működési területén az április 9-i adatok alapján a medrekben, tározókban, holtágakban, halastavakban viasszatartott, illetve tározott vízkészlet megközelíti a 316 millió köbmétert, ami másfélszerese a február közepén regisztrált értéknek. A legnagyobb tételt ebből a Tisza-tó adja, 247,9 millió m³-rel. Az árvízi tározók területén 380 ezer, míg a hullámtéri tározótereken 1 623 ezer m³ vizet tartunk vissza. A csatornában és holtágakban együttesen 38 millió m³-es vízkészlettel várjuk az aszályos periódusokat, ebből 17,3 millióval részesednek a holtágak (Fegyverneki Holt-Tisza, Kanyari Holt-Tisza, Cseróközi Holt-Tisza, Szajoli Holt-Tisza, Alcsi Holt-Tisza, Cibakházi Holt-Tisza, Tiszaugi Holt-Tisza, Gyova-Mámai Holt-Tisza, Tehenesi Holt-Körös, Kungyalui Holt-Körös, Harangzugi Holt-Körös, Halásztelki Túrto-Harcsási-Holt-Körös, Tiszakécskei Holt-Tisza, Szászberki Holt-Zagyva, Malomzugi Holt-Zagyva). Ezen kívül a halastavakban és horgásztavakban megközelítően 27,3 millió m³-es vízkészletet tároznak az azokat üzemeltetők.

Vízviasszatartás, vízpótlás számokban

(április 9-i adatok, köbméter)

Csatornák	21 246 780
Holtágak	17 260 432
Tisza-tó és böge	247 900 000
hullámtéri tározó terek	1 623 048
árvízi tározók területén	380 401
halastó, horgásztó	27 295 917
Összesen	315 706 578

A közvélemény részéről különösen a Tiszaroffi árvízi tározó déli műtárgyának szabályozott nyitása kapta a legtöbb figyelmet (a látvány miatt). A cél a levonuló tiszai árhullám apadó ágából a gravitációs (öntöző, ökológiai) vízpótlás volt a tározó-

ban lévő Góitói csatornahálózatba és anyagnyerőhelyekbe. Február 28-án, a műtárgynyitáshoz figyelembe vettük a Tisza folyó magas oxigéntelítettségét és oldott oxigéntartalmát, valamint alacsony tápanyag- és összes lebegőanyag-tartalmát. A március 8-ig tartó vízpótlás eredményeként a tározó déli műtárgyán és a tározó vízbeeresztő és leeresztő csatornáján (Vezér csatorna 0+740 cskm) keresztül a Góitói 2. csatornába (3+840 cskm), onnan pedig a Góitói 1. csatornába, a végszelvényig (5+800 cskm) jutott el a víz, továbbá az „A4” jelű anyagnyerőhelybe. A Góitói 2. csatornán keresztül a Góitói 2-1. csatorna 1+420 cskm szelvényéig, valamint a Góitói 2. mellékcsatornán keresztül az „A2” jelű anyagnyerőhelybe is folyt a víz. A beavatkozás ideje alatt az I., II., III. számú tábla átlagos nyitása 5-5-5 cm volt. Az így bevezetett vízmennyiség összesen 202 438 köbméter volt.

Laczi Zoltán

Kultúra-napi elismerés kollégáinknak

Békési István, mint a Szolnoki Magyar Szabályavívó Iskola és a Szolnoki Wing Tsun Kung-Fu Iskola vezetője Shihan Furkó Kálmán-díjat vehetett át a magyar kultúra napján, január 22-én. Osztályvezető kollégánk a több évtizedes érték- és közösségteremtő sporttevékenységéért, valamint a fiatalok egészséges életmódra nevelésében betöltött szerepének elismeréséül kapta a kitüntetést.

OLVASNIVALÓ

Hidrológiai Közlöny

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság lesz a házigazdája a Magyar Hidrológiai Társaság XLI. Országos Vándorgyűlésének. A 2024 júliusában tervezett nagyszabású, hagyományos esemény remek apropót szolgáltat arra, hogy idő- és térbeli utazásra invitáljuk az Olvasót az Alföld középső vidékére, az igazgatóság „portájára”, hogy bemutathassuk a múlt mérföldköveit és a jelen eredményeit. Ezekkel a mondatokkal kezdődik az a 8 oldalas összeállítás, amely a Hidrológia Közlöny 2024. évi 1. számában jelent meg. A rengeteg adattal, több fotóval színesített, a www.hidrologia.hu oldalról is elérhető írás röviden visszapillant a kezdetekre, bemutatja igazgatóságunk munkájának szinte majdnem minden szeletét, de olvashatunk a vízügyi múlt ápolásáról, külkapcsolatainkról, jelentősebb fejlesztéseinkről, valamint az emlékezetes védekezésekről is. A cikk szerzői: Laczi Zoltán és Barabás Imre.

MHT HÍREK

Eladóülés a homokhátság vízellátásáról

A Duna-Tisza közti homokhátság vízpótlásához szükséges fejlesztések álltak a Magyar Hidrológiai Társaság víz világnapi előadójának középpontjában, amit március 25-én rendeztek a Szolnoki szakaszmérnökség nagytermében. Az eseményen Harsányi Gábor, a KÖTIVIZIG műszaki igazgatóhelyettesének köszöntője után Ga-

csályi József, a VIZITERV Environ Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója tartott előadást. A különösen aktuális témában megosztotta gondolatait Dr. Kozák Péter, az ATIVIZIG és Szilágyi Attila, a KDVVIZIG igazgatója, valamint Mándity Milán, az ADUVIZIG műszaki igazgatóhelyettese. **LZ**

VÍZRAJZ Hidrometeorológiai értékelés

A 11 kiemelt csapadékmérő állomás adatai alapján igazgatóságunk területére január 1-től március 31-ig 48,1 mm csapadék hullott, amely a sokéves, január - március havi átlagcsapadék (92,1 mm) csupán 48 %-a.

Vízgyűjtők

2024. március 31-ig a Tisza folyó és részvízgyűjtőire lehullott halmozott csapadékról elmondható, Zagyva-

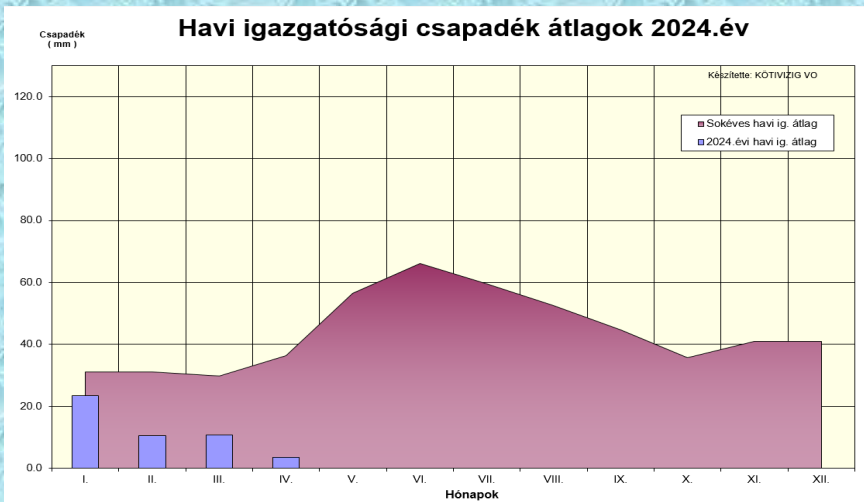
Tarna és a Kőrösök kivételével meghaladtuk az I-III. havi sokéves területi átlag értékeket. A legtöbb csapadék március végéig a Felső-Tiszán esett, ahol 328,4 mm-t regisztráltunk, mely a sokéves I-III. havi Felső-Tiszai területi átlagcsapadéknak (196,3 mm) a 167 %-a. A Bodrogéra 195,2 mm, a Szamos-Krasznáéra 123,5 mm, a Sajó - Hernádéra 121,6 mm, a Maroséra 118,8 mm, a Körösökre pedig 79,7 mm hullott, mely a sokéves adott vízgyűjtő I-III. havi átlagcsapadéknak a 71 - 137 %-a. A vizsgált időszakban a legkevesebb csapadék a Zagyva-Tarna vízgyűjtőjén esett, mely szám szerint 79,3 mm volt, a sokéves I-III. havi Zagyva-Tarnai területi átlagcsapadék (99,3 mm) 80 %-a.

Hőmérséklet

Március végéig a havi átlag hőmérsékletek a sokéves adott havi átlaghőmérsékletek felett voltak januárban 3,1, februárban 7,9, márciusban pedig 4,1 Celsius fokkal. Figyelemre méltó, hogy január 1-től március 31-ig fagyos nap 29 alkalommal fordult elő, ami a sokéves éves fagyos napok számától (87 nap) 58 nappal kevesebb.

Folyóink vízjárása

A 2023. decemberi harmadik árhullám tetőzése áthúzódott 2024. januárra, mely Kisköre-alsónál 1-én 9-10 óra között 645 cm-rel, Szolnokon 2-án 14 és 3-án 11 óra között 22 órán keresztül 664 cm-nél érte el a maximumot. A januári első árhullám Tiszafürednél január 12-én 3 és 15 óra között 647 cm-rel (I. fok 650 cm) tetőzött. Kisköre-

alsónál január 13-án 4 és 14-én 9 óra között 29-órán keresztül 682 cm-rel, Szolnokon január 14-én 11 és január 15-én 8 óra között 690 cm-rel 22 órán keresztül tetőzött. A januári második árhullám Tiszafürednél január 25-én 20 és 26-án 18 óra között 624 cm-rel, Kisköre-alsónál január 27-én tetőzött 15 és 18 óra között 659 cm-rel, Szolnokon 28-án 12 és 17 óra között 666 cm-rel tetőzött.

Az idei harmadik árhullám február Tiszafürednél február 21-én 10 és 12 óra között tetőzött Tiszafürednél 689 cm-rel (688 - 689 cm-en állt a vízállás összesen 38 órán keresztül, 20-án 3 és 21-én 21 óra között). Kisköre-alsónál február 24-én tetőzött 740 cm-rel (739 - 740 cm-en állt a vízállás összesen 19 órán keresztül, 23-án 15 és 24-én 9 óra között). Szolnokon 26-án 738 cm-rel tetőzött (737 - 738 cm-en állt a vízállás összesen 29 órán keresztül, 25-én 17 és 26-án 21 óra között).

2024. március 30-ig a legkisebb vízállás Kisköre-alsónál 75 cm volt, március 28-án (LKV -334 cm, 2022.08.07.). Szolnokon a minimum 142 cm volt, március 29-én (LKV -291 cm, 2022.08.07.). A maximális vízállás Kisköre-alsónál február 24-én 740 cm, Szolnokon február 26-án 738 cm volt.

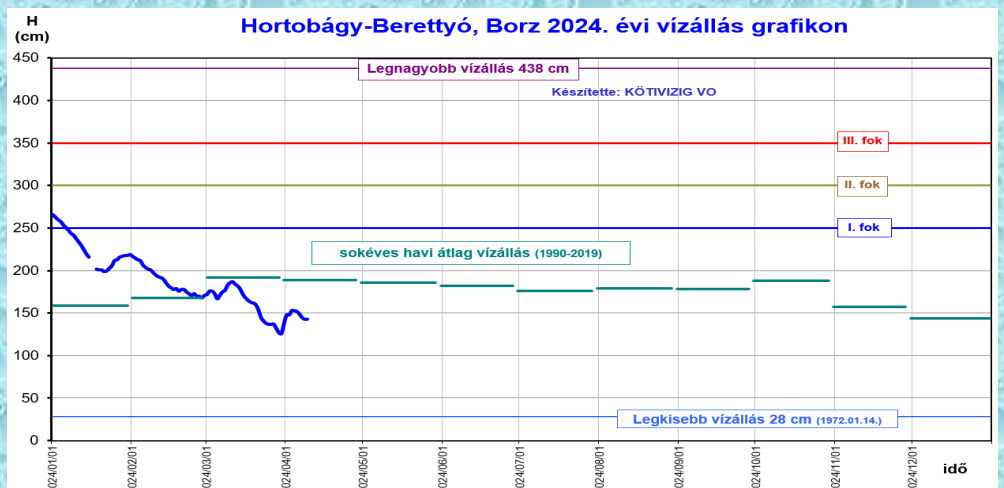
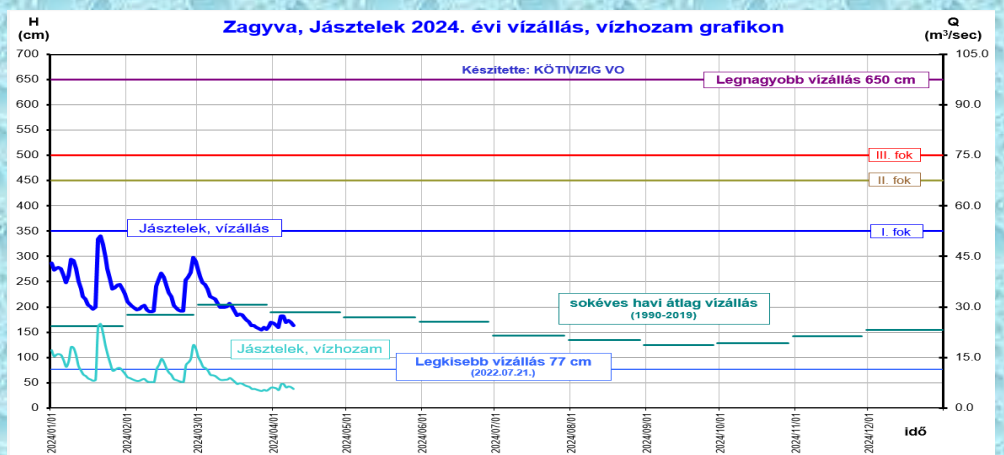
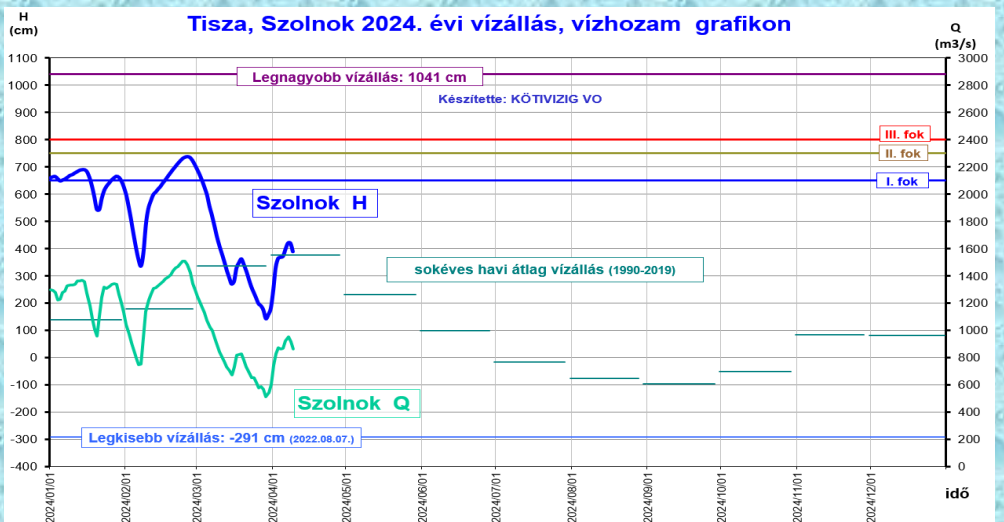
Az átlagos vízállás januárban Kisköre-alsónál 622 cm volt, mely a sokéves januári átlag vízállás (110 cm) felett van 512 cm-rel. Szolnokon pedig 646 cm volt, ezt az értéket a sokéves szolnoki januári átlag vízállás (140 cm) felett mértük 506 cm-rel.

(Folytatás a 16. oldalon)

Kiskörén a maximális vízhozam 1540 m³/s, Szolnokon 1372 m³/s volt. Az átlagos vízhozam Kisköre-alsónál 1278 m³/s, Szolnoknál 1261 m³/s volt.

Az átlagos vízállás februárban Kisköre-alsónál 593 cm, mely a sokéves februári átlag vízállás (151 cm) felett van 442 cm-rel. Szolnokon pedig 603 cm volt, ezt az értéket a sokéves szolnoki februári átlag vízállás (178 cm) felett mértük 425 cm-rel. Kiskörén a maximális vízhozam 1695 m³/s, Szolnokon 1515 m³/s volt. Az átlagos vízhozam Kisköre-alsónál 1279 m³/s, Szolnoknál 1241 m³/s volt.

Márciusban az átlagos vízállás Kisköre-alsónál 309 cm, mely a sokéves márciusi átlag vízállás (317 cm) alatt helyezkedett el 8 cm-rel. Szolnokon pedig 361 cm volt, ezt az értéket a sokéves szolnoki márciusi átlag (338 cm) vízállás felett mértük 23 cm-rel. Kiskörén a maximális vízhozam 1157 m³/s, Szolnokon 1255 m³/s volt. Az átlagos vízhozam Kisköre-alsónál 723 m³/s, Szolnoknál pedig 800 m³/s volt. 2024. március 31-ig a Zagyva jásztelki szelvényében fokozati szintet (350 cm-t) meghaladó árhullám nem alakult ki, egy árhullám volt, mely a fokozati szintet megközelítette, január 20-án 22 és 21-én 1 óra között 342 cm-el tetőzött. **Tóth Ildikó**

KÖTIVIZIG HÍREK

Vízügyes gyermektábor (2024.07.08-07.12.)

Igazgatóságunk a szervezeti elköteleződést támogató intézkedéseinek szabályairól szóló utasítása alapján idén is megszervezi a dolgozók gyermekei számára a nyári tábort. A programokat a tavalyi évhez hasonlóan a NEFAG Zrt munkatársaival közösen a Bagolyvár Vadaspark területén rendezzük meg. A szervezés elindításakor a dolgozóktól számos elégedettséget, örömet kifejező levél érkezett hozzám, így az egyikből idézek most a kedves Olvasó számára. Ebben az egy mondatban úgy érzem, minden benne van, amely a gyermektábori programjainkkal kapcsolatos visszajelzéseket összefoglalja. "A gyerekektől "gátórházrengető" három Igen szavazat érkezett, annyira örültek a lehetőségnek!"

Dr. Malatinszki-Gulyás Anna

Az vagy, amit megeszel. Mi fán terem a glikémiás index? Mik az inzulinrezisztencia és a cukorbetegség kezdeti tünetei? Hogyan táplálkozunk, hogy csontvázunk bírja a terhelést idősebb korunkban is? Rontó Anikó szolnoki dietetikus hasznos tanácsokkal látta/látja el az igazgatóság dolgozóit. A szakember eddig öt előadást tartott, amelyekről videófelvétel készült. Aki lemaradt, esetleg újranezné, az intraneten megnézheti: <http://10.100.201.23/media/video/oktatas/>

Márciusi biciklis rekord

A Kiskörei szakaszmérnökség adatai szerint idén márciusban 2803 kerékpáros hajtott át a vízlépcső üzemi hídján, ami a legnagyobb 3. havi forgalom. A korábbi csúcst 2019 márciusa tartotta 1536 bicajossal. Az idei év eddig eltelt három hónapjában összesen 3335 kerékpáros gurult át a duzzasztó felett.

Emlékeztetés: 2023-ban összesen 88 915 kerékpáros hajtott át a vízlépcső üzemi hídján, ami 995-tel több, mint az eddigi (2021-es) rekordév forgalma.

LZ

Kiskörei mozaik

Téli vízszint

Az egymást követő kisebb-nagyobb árhullámok miatt (2023. november és december hónapokban, valamint 2024. január és február hónapokban mindösszesen hét árhullám vonult le a Tisza folyón) 2023. évben nem sikerült beállítani a 620-10 cm-es téli üzemi vízszintet. Az árhullámok mértékének megfelelően került sor a duzzasztások megszüntetésére/megkezdésére, illetve a Kiskörei vízlépcső alvízi folyó szakaszán található árvízvédelmi szakaszon az I. fokú árvízvédelmi készültségek elrendelésére/megszüntetésére, az árvízvédelmi készültséget elrendelő vízmércén mért vízállások alapján.

Emiatt a Tisza-tó életében az 50 év alatt először nem volt téli vízszint, viszont ilyen korán - 2024. február végére - már nyári vízszint lett beállítva.

Belső, külső audit

Január 16-án a szakaszmérnökség ISO minőségirányítási és energetikai irányítási rendszerének belső auditjára került sor, ez a felülvizsgálat jól szolgálta a felkészülést, az apróbb hibák feltárását és kiküszöbölését a március 5-én tartott külső auditra, ahol ebben az évben is az ISO MIR és EgIR rendszer megújító átvilágítására került sor, jó eredménnyel. A Kiskörei szakaszmérnökségen a teljes felülvizsgáló bizottság egy egész napot eltöltött, átvizsgálva a szakaszmérnökség majd minden működési területét (árvíz, vízrajz, nagyműtárgy üzemeltetés, hajózás stb.).

Vízminőség kárelhárítási készültség

A Tiszán levonuló árhullámok következtében jelentős mennyiségű települési szilárd hulladékot is tartalmazó növényi eredetű uszadékot sodort magával a folyó. A kommunális hulladékkal kevert uszadék jelentős mennyisége a folyó Tisza-tavi szakaszát is elérte, illetve felhalmozódott a vízi növényzeten, illetve a növényzettől mentes parti részeken. Február 27-én 11 órától I. fokú vízminőségi kárelhárítási készültség elrendelésére került sor, ami február 28-án 8 órától III. fokúra nőtt.

(Folytatás a 18. oldalon)

Kiskörei mozaik

A 10.07. számú Fegyvernek-Ledencei árvízvédelmi szakaszon 2024. március 04.-07. között 54 db zsák települési kevert hulladék került összegyűjtésre és március 13-án beszállításra az NHSZ Tisza Nonprofit Kft. tiszafüredi hulladéklerakó telepére.

Kitermelt hulladék válogatása a Téli kikötőben

A 10.04. Kiskörei-tározómenti árvízvédelmi szakaszon a vízminőség kárelhárítási készütségek munkálatai még folyamatban vannak. 2024. március 23-ig 1279 db zsák települési kevert hulladék (11,34 t) került összegyűjtésre és beszállításra az NHSZ Tisza Nonprofit Kft. tiszafüredi hulladéklerakó telepére.

Egyéb rendezvények

Január 19. Tisza-tavi Turisztikai Kerekeasztal megbeszélés Tiszafüreden Fejes Lőrinc szakasz-mérnök részvételével.

Január 31. A Tisza-tó Fejlesztési Tanács projektjének helyszíni bejárásán (épülő sólyapálya előkészítő munkálatai) megjelent Hubai Imre, vármegeyi elnök, a TTFT elnöke és Lovas Attila igazgató. A szakasz-mérnökség részéről a területen Takács Attila és Izsold István kalauzolta a résztvevőket.

Március 20. Heves és Füzesabony Járás Helyi Védelmi Bizottsági üléseken Fejes Lőrinc szakasz-mérnök tartott tájékoztatót a 2022-24. évi időszak jelentősebb vízgazdálkodási eseményeiről (aszályos és ár- belvizes időszakok tapasztalatai, a Kiskörei vízlépcső felvízi vízminőségi kárelhárítási tevékenysége, a Kiskörei vízlépcső és a Tisza-tó

50 éves rendezvénye, Karcagi Gábor gyakorló-pálya használata).

Közfoglalkoztatási program

A 2023. évi közfoglalkoztatási program zárásával 2024. február 29-án 136 fő közfoglalkoztatott lépett ki a szakasz-mérnökség foglalkoztatásából. A 2023. évi programban az előírt foglalkoztatotti létszámot 93,15 %-ban sikerült teljesíteni.

A 2024. évi közfoglalkoztatási program március 1-én kezdődött, március 21-ig 126 fő közfoglalkoztatottat sikerült beléptetni, ez az előírt létszám (147 fő) 85,71 %-a.

Nőnap ünnepség

A Nemzetközi Nőnap alkalmából a szakasz-mérnökség vezetése és a szakszervezet, süteménnyel és egyéb meglepetéssel kedveskedett a szakasz-mérnökség aktív és nyugállományba vonult hölgy dolgozóinak.

Személyi változások:

Nyugdíjba vonulás: Timkó György vízilétesítmény üzemeltető, Ratkai Sándor gátőr

Kilépő: 1 fő

Belépők: Kocsis Viktor vízhasznosítási referens, Molnár István gátőr

Gólyahírek

Molnár István gátőrünk kislánya, Anna 2024. január 22-én jött világra. Izsold Gergő kollégánk kislánya, Rebeka február 1-jén született meg. Kakó Krisztián tározóőr kislánya Zora Norina 2024. február 2-án látta meg a napvilágot. Nagyon sok boldogságot, örömet és jó egészséget kívánunk mindenkinek!

Lőrinczy László

Karcagi vízcseppek

A 2023-as év vége belvízvédekezéssel zárult a Karcagi Szakaszmérnökség működési területén. 2023. december 1-től mindkét védelmi szakaszunkon belvízvédelmi készütség elrendelésére került sor, ami egészen 2024. március 14-ig fenn állt. A belvízvédekezés folyamán megkezdtük a vízviszátartást, amit azóta is folyamatosan végzünk.

A Hortobágy-Berettyó-főcsatornára is I. fokú árvízvédelmi készütséget rendeltek el 2023. december 14. - 2023. december 29. között. Kiemelendő esemény a védekezés folyamán nem történt.

A belvízvédekezési tevékenység során a Kisújszállási XVI. belvízcsatorna Kisújszállás-Ecsegfalva közötti közúttal párhuzamos szakaszán kialakult rézsűbecsúzás helyreállítása adott feladatot a védekezésben résztvevőknek. A rézsűbecsúzással érintett csatorna vezet le Kisújszállás belterületi vizeinek egy részét, ezért is volt kiemelten fontos, hogy a vízfolyási akadályt képező rézsűbecsúzás helyreállítása mielőbb megtörténjen.

A közutat is érintő rézsűbecsúzás

Vasbeton cölöpsor furatainak elkészítése

A problémát tovább fokozta, hogy a csúszólap éle érintette a fent említett közút aszfalt burkolatát is, ezért az érintett szakaszon fél pályás forgalomkorlátozásra volt szükség. A helyreállításhoz szükséges OMIT engedély megszerzése után megtörtént a becúszás eltávolítása és a csúszólap vasbeton cölöpsoros megtámasztása.

A Fegyverneki-Holt-Tisza magas üzemi vízszintje és a Tisza folyó tartósan magas vízállása szükségessé tette az Alsóréti szivattyútelep beüzemelését. A szivattyútelep üzeme közben a szivattyúk szívókosara oly mértékben eltömődött, hogy a szivattyúk biztonságos üzemeltetésére nem volt lehetőség. A szivattyúkapacitás pótlására 2 db Veneroni szivattyúval vonultunk fel az alsóréti szivattyútelephez a fegyverneki holtág üzemi vízszintjének csökkentése érdekében.

Februárban halastavi vízelvezetés is történt belvízből a szakaszmérnökség területén a 10.07 belvízvédelmi szakaszon a Kakat-főcsatornából.

A fenntartógépek hatékony kihasználása érdekében megkezdtük az öntözőcsatornák idény előtti karbantartását, hogy a lehető legjobb karban tudják fogadni a tavaszi halastavi feltöltésekhez szükséges vizet. A medrek karbantartásán túl a depóniák karbantartását végeztük el tárcsázással, gréderezéssel.

NK-III-2. idény előtti gaztalanítást követően

Az Nk-III-2-7-1. öntözőcsatorna rézsűje több helyen megsuvadt. A helyreállítását az öntözési igények megjelenését megelőzően kívántuk végrehajtani, melyet az igazgatóság vezetésének engedélyével, külső vállalkozó bevonásával végeztünk el.

(Folytatás a 20. oldalon)

Karcagi vízcseppek

A szakaszmérnökség működési területén több öntözőtelep kivitelezéséhez kapcsolódóan végeznek munkát a gazdálkodók. Az épülő új öntözőtelepek adott esetben új vízkivételi műtárgyak építését is magukkal hordozzák, amiket szakfelügyelet keretein belül ellenőrizzük.

Nagy Attila a 10.08/4. számú őrjárás csatornaórét 60. születésnapja alkalmából Pintér Sándor belügyminiszter tárgyjutalomban részesítette. A jutalmul kapott karórát Sólyomvári Szilárd szakaszmérnök adta át Attilának a folyamatban lévő belvízvédelmi készütség keretein belül, a Villogói szivattyútelepen ellátott szolgálata közben.

általával üzemeltetett ételbárban szereltek fel, ezzel a karcagi piac mellett létrehozva egy életmentő pontot.

Tájékoztató nap az új védelmi központban

2024. február 29-én az Apavári Védelmi Központban a Hortobágy-Berettyó vízkészletének hasznosításával kapcsolatos egyeztetést hívott össze Harsányi Gábor műszaki igazgató-helyettes. Az egyeztetésen a KÖTIVIZIG részéről a Lovas Attila igazgató, Harsányi Gábor főmérnök, a Vízügyi és Öntözési Osztály és a Karcagi Szakaszmérnökség volt jelen. A TIVIZIG részéről a Csűrös Krisztián, a TIVIZIG újonnan kinevezett igazgatója és Kincses Dániel képviselte a vezetést, mellettük a Hajdúszoboszlói Szakaszmérnökség és a Vízügyi és Öntözési Osztály munkatársai voltak jelen.

Tárgyjutalom átadása Nagy Attila részére

2024. január 25-én rendeztük meg az idei tájékoztató napot az új Apavári Védelmi Központban. Az igazgatóság vezetése részéről Lovas Attila igazgató értékelte a 2023-as évet, illetve osztotta meg velünk gondolatait az előttünk álló időszakról. A kötelező programot színesítette egy magas színvonalú elsősegély oktatás, aminek megtartására Kovács Sándort hívtuk meg az Országos Mentőszolgálat karcagi állomásáról. Az elsősegély oktatáson kiemelt elem volt a korai mellkaskompresszió és a defibrillálás fontossága. Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy az elsősegély oktatáson felbuzdulva Mészáros Lajos kollégánk, mint magánvállalkozó vásárolt egy defibrillátort, amit az

A Hortobágy-Berettyó vízkészletének hasznosításával kapcsolatos egyeztetés az új Apavári Védelmi Központban

Richter József Richárd

Szolnoki szakaszok

A Szolnoki szakaszmérnökség területén is védekezéssel indult az év. Egyidejűleg volt ár- és belvízvédekezés. Emellett végeztük a mindennapi feladatainkat, az év eleji fenntartási és üzemelési tervek elkészítését is. A levonuló tiszai árhullám után megszámlálhatatlan mennyiségű hulladék jelent meg a hullámtéren. Vízminőségvédelmi kárelhárítást rendeltek el, amelyben a Szolnoki szakaszmérnökség dolgozói is aktívan részt vettek.

A 10.05 Jászkiséri belvízvédelmi szakaszon 98 napig volt érvényben belvízvédelmi készültség. Ennek során, három szivattyútelepen mintegy 5,2 millió köbméter víz átemelése történt meg a főbefogadó Tisza folyóba. A Zagyva folyó mentén húzódó 10.03. belvízvédelmi szakaszon a 33 napos védekezés során 180 ezer köbméter víz átemelését végeztük el három szivattyútelepen. A Jászkiséri kirendeltség területén számottevő elöntés nem keletkezett.

Vízoldali habzás a Görbe-éri csatornán

Görbe-éri tározó

Gereceszéki csatorna

Gerje lecsapoló

A 10.01-es belvízvédelmi szakaszon 2024. január elején ponszerű I. fokú készültség lett elrendelve, mely egészen márciusig tartott. A védekezés időszaka alatt a Lakiteleki és Kőrös-éri szivattyútelepek üzemeltek szakaszosan, ahol összesen 845 ezer köbméter víz átemelése történt meg. A védekezés márciusi időszakában össze kellett hangolni az öntözési célú vízszolgáltatást és a belvízvédekezést is. A 10.02. belvízvédelmi szakaszon két részletben történt a védekezés, egy rövid időre decemberben vált szükségessé a szivattyúzás, majd januártól februárig ismételtlen védekezési tevékenységet folytattunk. A Görbe-éri szivattyútelepnél vízminőségi problémák is felmerültek, amelyek miatt több méteres habzás volt tapasztalható. A vízszennyezéssel kapcsolatos hatósági eljárás jelenleg is folyamatban van.

(Folytatás a 22. oldalon)

Szolnoki szakaszhírek

A védekezés alkalmával a Gerje-lecsapolónál, a Görbe-érnél és a Gulyás-érnél történt szivattyús átemelés, mindösszesen 252 ezer köbméter víz átemelése történt meg a befogadóba.

A belvízvédekezés során több helyen a helyreállítási munkák várnak még ránk, jellemzően mederrézsűk és műtárgyak állékonysági problémáiból adódóan.

A belvízhelyzet megszűnésével megkezdődött a mezőgazdasági vízszolgáltatás a kettős működésű és öntözőcsatornákon, valamint kezdetét vette a víz-visszatartási időszak.

A 2024. évre a Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályája is megnyitja kapuit április első napjaiban, ahol a vízügyes szakemberek elméleti és gyakorlati tudással gazdagodhatnak. Az idei évtől kezdődően a gyakorló pályája használata mellett szállást is biztosítunk.

Március 1-jén már hagyományosnak mondható farsangi batyus mulatságot rendeztünk. Idén is megérte jelmezbe bújni, mert a nyertes a HIDROVÁLL Kft. üdülési utalványával lett gazdagabb.

Eredmények: Szántó Nikolett - Helyszínelő, Agócs János - UFO (képünkön), Morvai Kata - Piroska.

Nagy Gábor

Mezőtúri hírcsokor

A december és a január többnyire az ilyenkor szokásos feladatok – év végi zárás, év eleji nyitás - végrehajtásával és tevékenységek végzésével telt. A szakaszmérnökségi nyitó értekezletet január 22-én rendeztük meg. A Lovas Attila igazgató és Harsányi Gábor műszaki igazgató-helyettesek részvételével megtartott szakaszmérnökségi állománygyűlésen a szokásos témákon túl értékeltük a 2023-as évünket, vezetőink pedig tájékoztatást tartottak az előttünk álló feladatokról, és az igazgatóság helyzetéről.

Ebben az évben is kiemelt feladatunk volt az auditokra való felkészülés. A belső auditra január 17-én került sor egységünkönél. Az auditorok a minőségirányítás és az energiairányítás szerinti működésünk ellenőrzése során nem találtak működésünkre hatással bíró hiányosságot vagy hibát. A március 5-i külső audit alkalmával idén a Mezőtúri szakaszmérnökségen csak a minőségirányítási rendszert vizsgálták: az auditor lényegében most is mindent rendben talált, egységünk jól megfelel a működésünket keretbe foglaló irányító és ellenőrző rendszereknek.

A szokásos év eleji feladatok közé tartozik az egység feladatainak műszaki-pénzügyi megtervezése, mely ezúttal nem a rendelkezésére bocsátott költségvetési keret visszatervezésének módszerével, hanem az igények pénzügyi megfogalmazásával valósult meg. A 2024. március 12-i tervtárgyaláson megkaptuk a szükséges forrásokat, a szakaszmérnökség zavartalan működése biztosított.

A közfoglalkoztatási program zárására, illetve újraindítására ebben az évben is a már szokásosnak mondható február-márciusi hónapfordulón került sor. Jelentős változás nem történt: lényegében ugyanaz az állomány lépett vissza, akiket február végén kiléptettünk.

A vízgyűjtők felsőbb területein lehulló csapadék és az enyhe időjárás miatti hóolvadás több árhullámot is kialakított a mögöttünk hagyott hónapokban. **(Folytatás a 23. oldalon)**

Mezőtúri hírcsokor

A Hármaskörösön ezúttal nem kellett védelmi készültséget elrendelni, a Tiszán viszont három alkalommal is. A szolnoki mértékadó vízmércén észlelt 650 cm-t meghaladó vízállás miatt először 2023. december 20-27., majd december 30. és január 17., végül 2024. február 17. és március 2. között rendelte el a védelemvezetés az I. fokú árvízvédelmi készültséget. Noha utóbbi már megközelítette a II. fokú szintet, de a figyelőszolgálat ellátásán kívül egyéb árvízvédekezési munkavégzés nem volt. Ezekkel párhuzamosan – elsősorban a 10.09/A és 10.09/B védelmi szakaszokon – szinte folyamatosan belvízvédekeztünk is, hiszen a befogadók magas vízszintje miatt pontszerű I. fokú védekezés keretén belül az ilyenkor szokásos szivattyútelepeket üzemeltetnünk kellett. Külön említést érdemel az Alcsi szivattyútelep, ahol a korábban kiépített vagyoni védelmi elektromos kerítésnek köszönhetően véglegesen ki lehetett telepíteni a korábban mindig csak ideiglenesen kiköltöztetett szivattyúkat és kiszolgáló műszaki valamint szociális készségeket.

A korábbi évek tapasztalataiból (öntözési igény előre tolódása, csapadék szegény tavasz és nyár) kiindulva idén már februárban megkezdtük a víz-visszatartást és a holtágak, valamint a csatornák gravitációs feltöltését. A Nagykunsági-főcsatorna feltöltése befejeződött, az öntözővíz igényeket ki tudjuk elégíteni. A MÖSZE Kft. megkezdte a Görbeéri halastó feltöltését.

Márciusban mindhárom helyi védelmi bizottság ülésén részt vettünk, és tájékoztatást adtunk az árvízvédelmi és belvízvédelmi felkészülés helyzetéről, valamint az aktuális vízgazdálkodási kérdésekről.

Túrkeves város vagyonkezelésében, de a KÖTIVIZIG üzemeltetésében van a Túrkevei csatorna, melynek a strandfürdő és a lovardai átereszt közötti szakaszán befejeződött az önkormányzat által megvalósított projekt. Ennek keretén belül vezérárkot kotortak, átépítették a lovardai átereszt és egy tetszetős partbiztosítást is kialakítottak a fürdő környezetében.

A gépek téli felkészítését követően februárban

Partbiztosítás a Túrkevei csatornán

Átereszt a Túrkevei csatornán

mindhárom kerületünkben megkezdtük a saját gépes fenntartási munkák végzését az öntöző és kettős működésű csatornákon. Célunk idén is a fenntartottsági szint megtartása/emelése a gépüzemórák számának növelésével.

A végére egy személyi hír. A január végén közös megegyezéssel munkaviszonyt bontott Simonné Lőrinc Tímea helyére februárban belső pályázatot írtunk ki. Ennek eredményeként 2024. április 01-től Orosz Krisztián tölti be a vízhasznosítási referensi munkakört. Munkájához sok sikert, gyors beilleszkedést kívánunk!

Tóth Tamás

Laborhírek feketén-fehéren

A 2023-as évet egy közös összeülős-beszélgetős a 2023-as év összes vizsgálatát tartalmazza – kis eseménnyel zártuk, ahová régi kollégákat is meghívunk, megvitattuk, kivel mi történt, mióta elmentek. Ez a „batus” összeröffenés nálunk már hagyományra vált, mindenki hoz valami finomat enni vagy inni, vagy éppen mindkettő. Most a fő „ attrakció” a Melinda által készített házi sajtokból összerakott sajttal volt. Jóízűen elfalatoztunk belőle, közben jókat beszélgettünk, nevtünk és koccintottunk az Új évre.

Január elején véglegesítettük az idei évre szóló munkatervet, bekerült a táblázatba minden belső és külső megrendelés, illetve minden egyéb mintavétel és vizsgálat. Év elején mindig feladat az új mérőgörbék felvétele a fotometriás mérésekhez, dokumentációk (pl. karbantartási naplók, pontosság ellenőrzések) és minden eszköz, illetve műszer ellenőrzése, melyek a mintavételhez és a vizsgálatok elvégzéséhez szükségesek. Ebben az időszakban feladat még a Vízgazdálkodási Évkönyvbe szánt laboros cikk megírása, előző évre vonatkozó jelentések elkészítése, illetve a Vízrajzi Évkönyvbe az adattáblák és minősítések – melyek

megszerkesztése és elkészítése, hogy utána a vízrajzos kollégák tovább tudjanak dolgozni vele. Ezekon kívül plusz mintavételek és elemzések elvégzése vált szükségessé már az év elején, mikor vízszennyezés gyanúja állt fenn, melyet azonnal ki kellett vizsgálni.

Az első negyedév további napjai, hetei viszonylag eseménymentesen teltek, a rutinfeladatok elvégzésével (pl. Tisza, Zagyva havi rendszerességű vízminőségi vizsgálata, az órházi kutak első negyedéves elemzése, VKI vizsgálatok, tározó napi mintájának vizsgálata). Február elsején részt vettünk a Tisza élővilágának emléknapja alkalmából rendezett megemlékezésen is. Nőnap alkalmából a laboros fiúk megvendégelték a laboros lányokat egy finom ebédrel, ami után kiosztották az ajándékokat is. A farsangon is képviseltük a labort, egy jó kis bűnügyi helyszínelő jelmezzel és sok kiegészítővel (pipetta, gumikesztyű, indikátorok, csipesz, sárga helyszínelő szalag, jelvény stb...), mellyel az előkelő első helyezést értük el.

Szántó Nikoletta

(TOVÁBB)TANULUNK

Képzéseink

Az év elején a Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Víz tudományi Kar, Építőmérnök (Bsc) szakán 1 fő kollégánk, Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Kar Precíziós Agrárgazdálkodási Szakmérnök képzésen 1 fő tett sikeres záróvizsgát és fejezte be tanulmányait.

A kormányzati képzési és oktatási beszerzésekről szóló 396/2023 (VIII.24.) Kormányrendelet alapján a kormányzati képzési, oktatási feladatok, illetve az ezen oktatásokhoz kapcsolódó tananyagfejlesztési feladatok ellátásával kapcsolatos beszerzések esetében 2024. január 1-től központosított eljárást kell alkalmazni.

Igazgatóságunk 2024. éves képzési tervét a Kormányzati Képzésszervezési Központ portáljának felületére feltöltöttük, melynek megvalósíthatóságát 2024. március 4-én elbírálták.

A 391/2017. (XII.13.) Kormányrendelet alapján a vízügyi igazgatási szerveknél foglalkoztatott közalkalmazottak egyéni továbbképzési tervének, valamint az igazgatóságunk intézményi továbbképzési tervének elkészítésének határideje 2024. március 14., melynek határidőre történő teljesítése megtörtént.

Volnerné Bársony Hajnalka

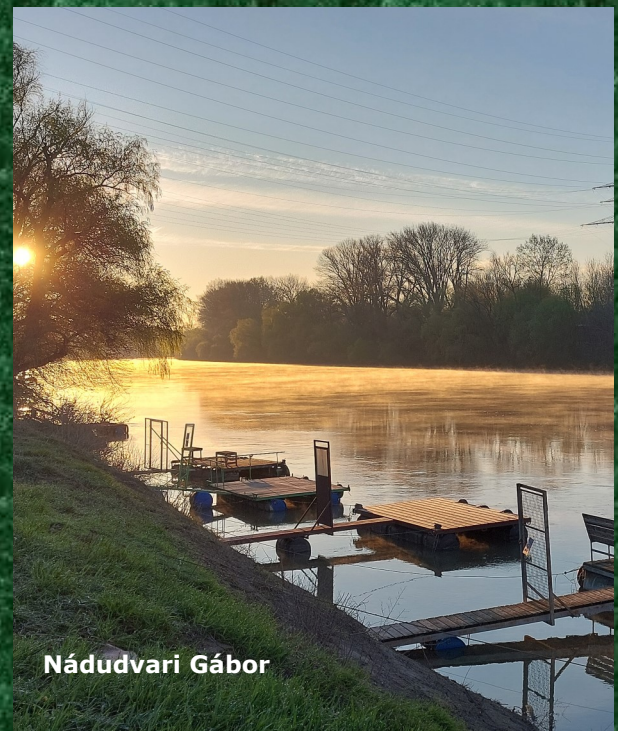
Kitüntetett kollégáink

Nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából a vízügyi ágazatban végzett kiemelkedő és magas színvonalú munkája elismeréseként Főigazgatói Oklevelet vehetett át Láng István főigazgatótól, az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetőjétől március 18-án Dr. Dencs Márta, a KÖTIVIZIG jogi szakágazatvezetője (alsó képünk).

A Belügyminisztériumban a víz világnapja alkalmából március 22-én rendezett ünnepségen - ugyancsak példamutató szakmai munkássága végett - Vásárhelyi Pál díjat érdemelt ki Fejes Lőrinc kiskörei szakaszmérnök. „Az Év Vízügyi Dolgozója” miniszteri elismerésben részesült Kovács Béla, a Szolnoki szakaszmérnökség gátbiztosa, Rávai László István, a Mezőtúri szakaszmérnökség területi felügyelője pedig Miniszteri Elismerő Oklevelet kapott. Szintén ugyanitt főigazgatói tárgyutalmat vehetett át Cédulás Anikó, az igazgatósági központ kiemelt funkcionális referense. Gratulálunk! **LZ**

KÖTIVIZIG GALÉRIA kollégáink fotóiból

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság lapjának tavaszi száma
Felelős szerkesztő: Laczi Zoltán. Kiadó: Lovas Attila igazgató.
Szerkesztő asszisztens: Szántó Nikoletta.
Tipográfia: Laczi Zoltán.
Cím: 5000 Szolnok, Boldog Sándor István körút 4. Telefon: 56/501-900
További információk, képek: www.kotivizig.hu, www.facebook.com/kotivizig1

